

Analiza zagrożeń i identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji na terenie Gminy Goniądz

Opracował: Grzegorz Mocarski

Zatwierdził:

BURMISTRZ

mgr inż. Grzegorz Andrzej Dudkiewicz

Gmina Goniądz

Plac 11 Listopada 38, 19-110 Goniądz

tel. (85) 738 00 43 fax. (85) 738 03 07

Goniądz, dnia 14.06.2023 r.

Komenda Powiatowa Policji w Mońkach
Wydział Prewencji
Al. Niepodległości 7, 19-100 Mońki
tel. 47 712 12 12, fax 47 712 12 15
komendant.kpp@monki.bk.policja.gov.pl
www.monki.policja.gov.pl

TE. 0151, 220. 2023

Mońki, dn. 23 czerwca 2023

Urząd Miejski w Goniądzu
DK/3943/2023

EgzD209Dq

Urząd Miejski
w Goniądzu
Plac 11-go Listopada 38
19-110 Goniądz

Nawiązując do pisma ROD.5535.40.2023 z dnia 14.06.2023 r. dot. zatwierdzenia analizy zagrożeń w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujący obszar wodny do pływania, w załączeniu przesyłam zatwierdzoną analizę.

NACZELNIK
WYDZIAŁU PREWENCJI
Komendy Powiatowej Policji w Mońkach
podpisz Marcin Markowski

Wyk. 2 egz.
Egz. nr 1 – adresat
Egz. nr 2 – a/a

ROD. 5535. 40. 2023

UZGODNIENIA

Lp.	Nazwa organu	Podpis	Data
1	WOPR w Białymstoku – przedstawiciel działającego na danym terenie podmiotu o którym mowa w art. 12, ust. 1 ustawy z dnia 18.08.2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.		
2	Przedstawiciel Komendy Policji w Mońkach	<p>NACZELNIK WYDZIAŁU PREWENCJI Komendy Powiatowej Policji w Mońkach <i>podinsp. Mariusz Markowski</i></p>	23.06.23.

UZGODNIENIA

Lp.	Nazwa organu	Podpis	Data
1	WOPR w Białymstoku – przedstawiciel działającego na danym terenie podmiotu o którym mowa w art. 12, ust. 1 ustawy z dnia 18.08.2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.	PREZES WOPR Województwa Podlaskiego <i>Andrzej Keucki</i> Andrzej Keucki	19.06.23r.
2	Przedstawiciel Komendy Policji w Mońkach		

UZGODNIENIA

Lp.	Nazwa organu	Podpis	Data
1	WOPR w Białymstoku – przedstawiciel działającego na danym terenie podmiotu o którym mowa w art. 12, ust. 1 ustawy z dnia 18.08.2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.		
2	Przedstawiciel Komendy Policji w Mońkach		

Spis treści

I.WSTĘP I CEL OPRACOWANIA	4
II.PODSTAWA PRAWNA I PODSTAWOWE POJĘCIA.....	5
III.GMINA GONIĄDZ – PODSTAWOWE INFORMACJE.....	7
IV.ZAGROŻENIA NA OBSZARACH WODNYCH I ICH PRZYCZYNY	10
V.IDENTYFIKACJA MIEJSC, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB WYKORZYSTUJĄCYCH OBSZARY WODNE ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY GONIĄDZ	14
VI.DOSTĘPNOŚĆ SŁUŻB RATOWNICZYCH I PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA ZACHOWANIE BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE GMINY GONIĄDZ	17
VII.ZAKAZY I OBOWIĄZKI OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA OBSZARZE WODNYM.....	17
VIII.PORADY DLA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NAD WODĄ W CELU ZMINIMALIZOWANIA WYSTĘPUJĄCYCH ZAGROŻEŃ DLA BEZPIECZEŃSTWA.....	19
IX.WYKAZ KONTAKTÓW POMOCNYCH W PRZYPADKU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA	20
X.PODSUMOWANIE	20

I. WSTĘP I CEL OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714), odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych na terenie parku krajobrazowego spoczywa na dyrektorze parku, na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie, na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta). Jednym z obowiązków w tym zakresie, które narzuca ww. ustawa (art. 4 ust. 1), jest dokonanie analizy zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych i identyfikacja miejsc, w których to zagrożenie występuje. W związku z powyższym, Burmistrz Goniądza, utworzył niniejsze opracowanie w celu dokonania analizy zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszary wodne znajdujące się na terenie Gminy Goniądz, do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji oraz identyfikacji miejsc, w których zagrożenie to występuje.

II.

III. PODSTAWA PRAWNA I PODSTAWOWE POJĘCIA

Głównym aktem prawnym regulującym temat bezpieczeństwa na obszarach wodnych jest ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714). Obowiązek sporządzenia niniejszego opracowania przez Burmistrza Goniądza, wynika bezpośrednio z ww. ustawy, tj. z art. 4 ust.1, w którym wymieniono zadania, które należy wykonać w celu zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Zgodnie z ww. ustawą zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega między innymi na:

- a) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami mogącymi wykonywać ratownictwo wodne analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- b) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- c) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami mogącymi wykonywać ratownictwo wodne miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- d) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- e) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Organy odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust 1. ujęte w art. 4 ust. 2 to zwani dalej w ww. Ustawie „zarządzający obszarem wodnym”:

- a) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego – dyrektor parku;
- b) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji – osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
- c) na pozostałym obszarze – właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta).

Zgodnie z art. 16 pkt 22 i pkt 28, art. 19 i art. 26 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625) oraz art. 2 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714) poprzez:

- a) *kąpielisko* – rozumie się wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych;
- b) *miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli* – rozumie się wykorzystywany do kąpieli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem;
- c) *obszar wodny* – rozumie się wody śródlądowe oraz wody przybrzeżne w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m;
- d) *wyznaczony obszar wodny* – rozumie się kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Zadania, o których mowa w ust. 1, ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714) wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

Zadanie wynikające z art. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714), polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa na obszarach wodnych rozumie się jako zadanie możliwe do wykonania we współpracy z Policją, podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego oraz innymi właściwymi podmiotami w tym zakresie i ma charakter m.in.: głównie edukacyjny i informacyjny.

Współpraca z Policją odbywa się corocznie, podczas prowadzonych zajęć z dziećmi podczas pogadarek i prowadzonych akcji dotyczących bezpiecznego spędzania czasu wolnego w szczególności nad wodą. W spotkaniach udział biorą dzieci oraz młodzież z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Goniądzu. W działaniach w/w biorą udział również służby Państwowej Straży Pożarnej w Mońkach oraz Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Goniądz.

IV. GMINA GONIĄDZ – PODSTAWOWE INFORMACJE

1. Informacje ogólne.

Gmina Goniądz leży w północnej części Powiatu Monieckiego. Siedzibą gminy jest miasto Goniądz położone na wzgórzu stanowiącym krawędź Wysoczyzny Goniądzkiej, stromo w tym miejscu opadającej nad brzeg Biebrzy. Jest to dobre miejsce wypadowe do zwiedzania Biebrzańskiego Parku Narodowego. Dużą część gminy stanowią obszary o szczególnych walorach przyrodniczych. Zajmują one 23328 ha, stanowi to 61,9% ogólnej powierzchni gminy. Z tego na Biebrzański Park Narodowy przypada 22087 ha, a na obszary chronionego krajobrazu 1241 ha.

Już w średniowieczu powstała tu osada książąt mazowieckich. W 1547 roku Goniądz, stanowiący wówczas znaczący port rzeczny i ośrodek handlowy, uzyskał prawa miejskie. Znajdują się tu zachowane resztki XVI-wiecznego układu urbanistycznego oraz zabytkowy Kościół p.w. Św. Agnieszki z lat 20-tych XX wieku. Dziś Goniądz liczy około 2 tysięcy mieszkańców, jest siedzibą władz gminnych, szkoły oraz ważnym ośrodkiem handlu i usług - szczególnie turystyczno-wypoczynkowych.

Atrakcyjne położenie nad rzeką Biebrzą oraz bliskość Biebrzańskiego Parku Narodowego przyciągają corocznie wielu turystów. Do dyspozycji przyjeżdżających są nowoczesne i malowniczo położony hotel oraz kwatery agroturystyczne. Znajdująca się nieopodal plaża z wypożyczalnią sprzętu sportowego i wodnego - gwarantuje odwiedzającym wysoki komfort wypoczynku w warunkach dziewiczej przyrody. Lokalizacja Parku, walory krajobrazowe i przyrodnicze, a w tym bogactwo obszarów wodnych sprawiają, że na terenie Gminy Goniądz, można realizować wiele form wypoczynku, w tym rekreację wodną (np. kąpiel, pływanie, uprawianie sportów wodnych, wędkarstwo). Bezpieczeństwo towarzyszące tym właśnie aktywnościom, jest przedmiotem niniejszego opracowania.

2. Gmina Goniądz, charakteryzuje się bogatą siecią hydrograficzną. Na obszarze Gminy Goniądz znajduje się 6 rzek: Biebrza, Czarna Struga, Boberka, Biebla, Gołda oraz Kanał Rudzki.

Biebrza

Biebrza – rzeka w północno-wschodniej Polsce, będąca prawym dopływem Narwi. Długość: ok. 165 km. Biebrza ma źródła na południe od Nowego Dworu, uchodzi do Narwi ok. 3 km od Wizny. Poprzez Kanał Augustowski łączy się z Niemnem. Biebrzę charakteryzuje asymetria dorzecza: bardziej rozwinięte jest dorzecze prawobrzeżne – 75,5% (głównie rzeki spływające z Pojezierza Mazurskiego), lewobrzeżne stanowi 24,5%.

Na całej długości rzeka płynie pradoliną Biebrzy, która ma największą w Polsce pojemność retencyjną (porównywalną do pojemności największych w kraju zbiorników wodnych). Jest to szczególnie ważne w czasie wiosennych roztopów, gdy rzeka tworzy rozległe rozlewiska.

Basen środkowy rzeki Biebrzy – jest to szeroka i rozległa przestrzeń ciągnąca się od Kępy Sztabińskiej do przewężenia w okolicach Osowca-Twierdzy. Granicę północną tworzy wysoczyzna Pojezierza Etckiego. W basenie środkowym dominuje płaski obszar bagien.

Basen południowy rzeki Biebrzy – znajduje się na południe od Osowca-Twierdzy. W części tej występują dobrze nawodnione torfowiska z licznymi starorzeczami. Nad bagnami górują liczne grądy, wśród nich występują uroczyska. Do najbardziej znanych należą: Kaliszek, Koźli Rynek,

Kobielne, Pogorzałe, Kiermuz, Kopciowe, Puchaczowe i Lisie Jamy. W części tej znajdują się największe kompleksy olsów, łągów oraz rzadki gatunek brzozy niskiej, położone wśród niedostępnych bagien. Jednym z największych i najdzikszych w basenie południowym jest bagno Ławki.

W dolinie Biebrzy znajduje się największy w Polsce obszar bagien – tzw. Bagna Biebrzańskie. Jest to miejsce występowania wielu rzadkich zbiorowisk roślinnych oraz gatunków zwierząt, zwłaszcza ptaków. Dolina Biebrzy ma ogromne znaczenie jako lęgowisko dla ptaków związanych ze środowiskiem bagiennym, tym bardziej że takie miejsca zanikają w krajobrazie Europy. Ponadto Kotlina Biebrzańska ma ogromne znaczenie dla wielu gatunków ptaków żerujących oraz wypoczywających w czasie corocznych wędrówek. Dla ptaków siewkowatych, wymagających rozległych, podmokłych obszarów, Biebrza stanowi jedną z najważniejszych ostoi w Europie Środkowej.

Większość tego terenu jest objęta ochroną – znajduje się w Biebrzańskim Parku Narodowym. Niemal cała Biebrza znajduje się na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego (ok. 155 km).

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 2002 r. ws. klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych, Biebrza ma klasę żeglowną Ia i stanowi szlak wodny łączący Wisłę, poprzez Narew i Kanał Augustowski z Niemnem.

W miejscowości Goniądz, na terenie Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji w Goniądzu, znajdującego się przy ulicy Demokratycznej 10, znajduje się plaża miejska. W sezonie letnim organizowane jest na jego terenie, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, obejmujące ok. 40 m długości linii brzegowej. Na terenie MOWIR w Goniądzu, znajduje się pole namiotowe, wypożyczalnia kajaków, ogólnodostępne pomosty, wiata grillowa oraz sauna. W sezonie zimowym funkcjonująca sauna, przedłuża sezon turystyczny, i sprawia, iż grupy osób morsujących, wykorzystują bardzo często rzekę Biebrzę do zimowych kąpieli.

Rzeka Biebrza nadaje się do uprawiania kajakarstwa i innych sportów wodnych. W okresie letnim mocowane są pomosty pływające, które są wykorzystywane przez osoby kąpiące się na plaży miejskiej. Rzeka stanowi też idealne łowisko dla wędkarzy. Ze względu na walory przyrodnicze, rzeka jest popularnym miejscem spływów kajakowych oraz spływów tratwami, szczególnie atrakcyjnych w czasie wiosennych wezbrań wody.

Czarna Struga

Rzeka Czarna Struga - znajduje się poza Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Biebrza, która wpływa do rzeki Biebrzy na 57,1 km w okolicy miasta Goniądz.

Działki po obydwu stronach rzeki Czarna Struga są wykorzystywane w części rolniczo tj.: są wykaszane lub wypasane, natomiast działki położone w obrębie miasta Goniądz, często są zabudowane zarówno budynkami jednorodzinnymi jak i gospodarczymi. Rzeka Czarna Struga, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpieli.

Biebla

Rzeka Biebla - znajduje się poza Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Biebrza, która wpływa do rzeki Biebrzy w okolicy miejscowości Krzeczce. Niemal

wszystkie łąki po obydwu stronach Biebły są wykorzystywane rolniczo tj.: są wykaszane lub wypasane. Rzeka Biebła, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpieli.

Boberka

Rzeka Boberka - znajduje się poza Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Biebrza, która wpływa do rzeki Biebrzy na 63,9 km w okolicy miejscowości Dawidowizna. Długość rzeki wynosi około 7 km, a szerokość waha się pomiędzy 0,5m a 1,5m. Źródło jest usytuowane wśród łąk, w pobliżu miejscowości Białosuknia. Niemal wszystkie łąki po obydwu stronach Boberki są wykorzystywane rolniczo tj.: są wykaszane lub wypasane. Rzeka Boberka, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpieli.

Gołda

Rzeka Gołda - znajduje się poza Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Kosódka, która wpływa do rzeki Biebrzy w okolicy miejscowości Wilamówka. Niemal wszystkie łąki po obydwu stronach Gołdy są wykorzystywane rolniczo tj.: są wykaszane lub wypasane. Rzeka Gołda, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpieli.

Kanał Rudzki

Kanał Rudzki jest przedłużeniem rzeki Ełk łączącym ją z rzeką Biebrzą. Brzegi porastają gęste krzaki oraz bardzo często gęsta trzcina, która maksymalnie utrudnia dostęp do wody. Kanał Rudzki, nie jest wykorzystywany przez mieszkańców w celach rekreacyjnych czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpieli.

V. ZAGROŻENIA NA OBSZARACH WODNYCH I ICH PRZYCZYNY

Według danych statystycznych Policji w latach 2010-2020 w Polsce rocznie dochodziło do średnio 552 wypadków tonięcia, a śmierć w wyniku utonięcia poniosło średnio 514 osób rocznie. Średnio rocznie 133 osoby, które utonęły, były pod wpływem alkoholu. W 2021 roku w Polsce w sezonie letnim (czerwiec-sierpień) doszło łącznie do 196 utonięć.

Do najczęstszych okoliczności wypadków utonięcia należały:

- kąpiel w miejscu zabronionym,
- kąpiel w miejscu niestrzeżonym, lecz nie zabronionym,
- nieostrożność w czasie przebywania nad wodą,
- nieostrożność w czasie łowienia ryb,
- stan pod wpływem alkoholu [2].

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia z 2019 roku utonięcie to trzecia najczęstsza przyczyna nieumyślnych zgonów na świecie, stanowiąca 7% wszystkich zgonów wywołanych urazami [3]. W latach 2019 – 2022 na terenie podległym ewidencji Komendy Powiatowej Policji w Mońkach, znajdującym się w granicach Gminy Goniądz, odnotowano 1 przypadek utonięcia: – w lipcu 2022 roku mężczyzna (znajdujący się pod wpływem alkoholu), utonął w rzece Biebrza. Gmina Goniądz posiada warunki do uprawiania rekreacji, turystyki i sportów wodnych. Największe natężenie ruchu turystycznego i zagęszczenie osób przebywających na obszarach wodnych i korzystających ze sprzętu wodnego czy zażywających kąpeli przypada na sezon wakacyjny. W zimowych miesiącach użytkownikami rzeki Biebrza, są osoby morsujące. W przeciągu całego roku na rzece Biebrza przebywają również wędkarze.

W ramach przygotowania niniejszej analizy, pozyskano od Komendy Powiatowej Policji w Mońkach, z obszaru Gminy Goniądz, informacje na temat zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszary wodne do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji, które powyżej wymieniono.

Sytuacje niebezpieczne dla osób wykorzystujących obszar wodny do pływania i kąpania się to m.in.:

- utonięcie (w szczególności po spożyciu alkoholu);
- zaślabnięcie;
- skaleczenia;
- urazy;
- wstrząs termiczny,
- nadmierne wyziębienie organizmu;
- skurcze;
- wiry;
- nieznaną topografią i głębokość dna rzeki;
- zimne prądy;
- nagła zmiana warunków atmosferycznych na obszarach wodnych (w szczególności podczas uprawiania kajakarstwa).

Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania i kąpienia się wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania;
- niewłaściwej oceny własnych umiejętności;
- niewłaściwej oceny złego stanu zdrowia;
- korzystania z miejsc nieprzystosowanych do kąpieli, np. wplywania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych;
- odbywania kąpieli będąc pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- odbywania kąpieli przy niesprzyjających warunkach pogodowych (np. niska temperatura wody, wyładowania atmosferyczne);
- możliwości kolizji z jednostkami pływającymi;
- braku ratowników wodnych nadzorujących miejsca niebezpieczne.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania przy użyciu jednostek pływających to m.in.:

- utrata panowania nad jednostką pływającą;
- kolizja z innymi jednostkami pływającymi;
- kolizja z osobami pływającymi i korzystającymi z kąpieli;
- kolizja z brzegiem akwenu;
- wypadnięcie za burtę jednostki pływającej;
- zalanie wodą pokładu jednostki;
- unieruchomienie przez roślinność wodną;
- wplynięcie na mieliznę;
- pożar jednostki.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania przy użyciu jednostek pływających wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania osprzętu statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych;
- słabej wiedzy na temat danych batymetrycznych akwenu;
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla żeglugi;
- mielizn i przedmiotów zanurzonych, w tym wbitych w dno kołków służących do cumowania łodzi wędkarskich;
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawiania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych);

- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gaśnic;
- braku właściwego zabezpieczenia ratowniczego imprez kajakowych;
- braku wymogu zabezpieczania tych imprez przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego;
- wydłużenia czasu dotarcia ratowników do miejsca, w którym nastąpiło niebezpieczne zdarzenie, jeśli wystąpiło ono w znacznej odległości od miejsca stacjonowania jednostek ratowniczych bądź miejsc dogodnych do wodowania sprzętu;
- w przypadku „wywrotek” sprzętu pływającego – zagrożenia analogiczne jak dla osób kąpiących się i pływających.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie to m.in.:

- wpadnięcie do wody wskutek poślizgu lub załamania lodu;
- utonięcie;
- zasłabnięcie;
- skaleczenie;
- urazy;
- nadmierne oziębienie organizmu;
- wstrząs termiczny;
- skurcze;
- zimne prądy;
- wiry.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie wynikają z:

- braku wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającej bezpieczne uprawianie turystyki, wędkarstwa i sportów zimowych;
- braku wiedzy na temat zróżnicowania grubości lodu w różnych częściach rzeki/zbiornika;
- załamania się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach odpływu i dopływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych;
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem lub ciągnikiem;
- w przypadku wpadnięcia do wody braku lub słabej umiejętności pływania, szoku termicznego, szybkiego wychłodzenia organizmu, braku sprzętu asekuracyjnego i umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych to m.in.:

- utonięcie;
- zasłabnięcie;
- skaleczenie;
- urazy;
- nadmierne oziębienie organizmu;
- wiry;
- zimne prądy;
- wstrząs termiczny;
- nieznaną topografię dna;
- występowanie w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, np.: zatopionych sieci rybackich;
- brak odpowiedniej widoczności.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych wynikają z:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej;
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą;
- niewłaściwego przygotowania planu nurkowania (m.in.: sposobu porozumiewania się uczestników nurkowania oraz procedury ratunkowo-ewakuacyjnej w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ich bezpieczeństwa);
- niewłaściwego stanu technicznego bądź sprawdzenia sprzętu, który ma być używany do nurkowania,
- złego stanu zdrowia osób nurkujących bądź uprawiania płetwonurkowania po użyciu alkoholu, substancji psychotropowych lub środków odurzających;
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji;
- braku sprzętu medycznego, w tym tlenowego zestawu ratunkowego lub środków łączności umożliwiających wezwanie służb ratowniczych;
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

Potencjalnym zagrożeniem dla osób przebywających na obszarach wodnych mogą być także:

- pożary trzcinowisk i roślinności przybrzeżnej,
- pożary lasów w okolicy brzegów rzek,
- pożary na jednostkach pływających.

VI. IDENTYFIKACJA MIEJSC, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB WYKORZYSTUJĄCYCH OBSZARY WODNE ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE GMINY GONIĄDZ

Tabela 1.

Identyfikacja miejsc zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących ciek, znajdujące się na terenie Gminy Goniądz.

Lp.	Nazwa ciek/rzeki/kanalu	Rodzaj zagrożenia	Podjęte działania
1a	Biebrza (na wysokości Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji w Goniądzu, ul. Demokratyczna 10, gm. Goniądz)	Szlak żeglowny, szlak kajakowy, miejscowo silnie zarośnięty - prawy brzeg rzeki – praktycznie niedostępny, lewy brzeg rzeki - miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel.	Oznakowano znakiem „Uwaga wiry” miejsce niebezpieczne dla osób kąpiących się w rzece Biebrza. W sezonie letnim MOWiR w Goniądzu organizuje na rzece Biebrza miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel.
1b	Biebrza (na wysokości bulwarów)	Szlak żeglowny, szlak kajakowy, miejscowo silnie zarośnięty - prawy brzeg rzeki – praktycznie niedostępny, lewy brzeg rzeki - miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpiel.	Oznakowano miejsce znakiem „Zakaz kąpiel - szlak żeglowny”. W sezonie letnim miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpiel przez mieszkańców.
1c	Biebrza (przy moście drewnianym w Osowcu-Twierdzy)	Szlak żeglowny, szlak kajakowy, miejscowo silnie zarośnięty – prawy oraz lewy brzeg rzeki – praktycznie niedostępny.	Oznakowano miejsce znakiem „Zakaz kąpiel”. W sezonie letnim miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpiel przez mieszkańców.
2	Boberka	Rzeka Boberka, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.	Nie podejmowano żadnych działań - rzeka nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.
3	Biebła	Rzeka Biebła, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.	Nie podejmowano żadnych działań - rzeka nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.
4	Czarna Struga	Rzeka Czarna Struga, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.	Nie podejmowano żadnych działań - rzeka nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.
5	Gołda	Rzeka Gołda, nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.	Nie podejmowano żadnych działań - rzeka nie jest wykorzystywana przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.
6	Kanał Rudzki	Kanał Rudzki, nie jest wykorzystywany przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.	Nie podejmowano żadnych działań - kanał nie jest wykorzystywany przez mieszkańców w celach rekreacyjnych, czy też do uprawiania sportów wodnych, pływania i kąpiel.

Zdjęcia 1a

Rzeka Biebrza (na wysokości Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji
w Goniądz, ul. Demokratyczna 10, gm. Goniądz)

Zdjęcia 1b

Rzeka Biebrza (na wysokości bulwarów)

Zdjęcia 1c

Rzeka Biebrza (przy moście drewnianym w Osowcu-Twierdzy)

VII. DOSTĘPNOŚĆ SŁUŻB RATOWNICZYCH I PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA ZACHOWANIE BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE GMINY GONIĄDZ

Lp.	Nazwa jednostki	Kontakt
1	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mońkach	ul. Mickiewicza 18, 19-100 Mońki
2	Ochotnicza Straż Pożarna w Goniądzu	ul. Stary Rynek 8, 19-110 Goniądz
3	Ochotnicza Straż Pożarna w Downarach	Downary 30A, 19-110 Goniądz
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Osowcu	Osowiec 59A, 19-110 Goniądz
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Klewiance	Klewianka 30C, 19-110 Goniądz
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Białosukni	Białosuknia 25B, 19-110 Goniądz
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Wólce Piasecznej	Wólka Piaseczna 8A, 19-110 Goniądz
8	Komenda Policji w Mońkach	Al. Niepodległości 7, 19-100 Mońki
9	Posterunek Policji w Goniądzu	ul. Wojska Polskiego 50, 19-110 Goniądz

VIII. ZAKAZY I OBOWIĄZKI OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA OBSZARZE WODNYM

Zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625), każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych oraz z wód morza terytorialnego, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Powszechne korzystanie z wód służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, amatorskiego połowu ryb. Korzystanie z kąpeli jest dozwolone wyłącznie na terenie kąpielisk lub miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Są to miejsca wyznaczone i oznakowane. W miejscach tych muszą być spełnione wszystkie wymagania określone w przepisach prawa, aby zapewnić bezpieczeństwo osób korzystających z obszarów wodnych. Przede wszystkim jest to zapewnienie obecności ratowników wodnych oraz kontrola stanu sanitarnego wód. Na terenie Gminy Goniądz w sezonie letnim wyznaczone jest miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli: miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli na terenie Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji w Goniądzu, ul. Demokratyczna 10, 19-110 Goniądz.

Osoba kąpiąca się w miejscu zabronionym, według art. 55 ustawy z dnia 21 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151), podlega karze grzywny do 250,00 złotych lub karze nagany. Zarządzający obszarem wodnym zgodnie z art. 6 i 7 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023r. poz. 714) ma prawo nie wpuścić na obszar wodny lub żądać opuszczenia go przez osobę, której zachowanie wskazuje na nietrzeźwość lub bycie pod wpływem środków odurzających. Analogicznie zabrania się prowadzenia w ruchu wodnym statku lub innego obiektu pływającego niebędącego pojazdem mechanicznym osobom, które są w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających. Zgodnie z art. 34, 35 i 36 ww. ustawy, osoby, które w przypadku o którym mowa w art. 6 i 7 ustawy, nie stosują się do polecenia zarządzającego obszarem wodnym lub upoważnionej przez niego osoby i wchodzą na obszar wodny lub go nie opuszczają, bądź prowadzą w ruchu wodnym statek

lub inny obiekt pływający niebędący pojazdem mechanicznym, podlegają karze grzywny. Postępowanie w tych sprawach prowadzi się na podstawie ustawy dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124).

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714) osoby przebywające na obszarach wodnych obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób, a w szczególności:

- a) zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;
- b) stosowania się do znaków nakazu i zakazu znajdujących się na danym terenie, obiekcie lub urządzeniu;
- c) zapoznania się i dostosowania swoich planów aktywności do umiejętności oraz aktualnych warunków atmosferycznych;
- d) użytkowania sprzętu odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności, sprawnego technicznie i zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami użycia;
- e) bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych o zaistniałym wypadku lub zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób.

Osoba pływająca, kąpiąca się bądź uprawiająca sport lub rekreację na wyznaczonym obszarze wodnym według art. 5 ust. 3 ww. ustawy ma obowiązek zapoznania się z informacjami umieszczonymi przez zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym, dotyczącymi:

- a) zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego;
- b) ograniczeń w korzystaniu z wyznaczonego obszaru wodnego;
- c) sposobu powiadamiania o wypadkach wraz z numerami alarmowymi.

IX. PORADY DLA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NAD WODĄ W CELU ZMINIMALIZOWANIA WYSTĘPUJĄCYCH ZAGROŻEŃ DLA BEZPIECZEŃSTWA

1. Z uwagi na bezpieczeństwo zalecana jest kąpiel w miejscach strzeżonych przez ratowników WOPR, odpowiednio oznakowanych i zorganizowanych.
2. Nie należy kąpać się w miejscach oznaczonych zakazem kąpieli.
3. Nie zaleca się kąpieli w pobliżu urządzeń i budowli wodnych – mostów, jazów, zapór, progów.
4. Należy unikać kąpieli w miejscach zarośniętych, zanieczyszczonych, trudno dostępnych.
5. Należy przestrzegać regulaminu kąpieliska/miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.
6. Należy zapoznać się ze znaczeniem oznakowania na kąpielisku/miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli: biała flaga- kąpiel dozwolona, czerwona flaga – kąpiel zabroniona, brak flagi – nie ma dyżuru ratowników.
7. Należy mieć ciągły nadzór nad własnymi dziećmi, które korzystają z kąpieli – obecność ratowników nie zwalnia rodziców/opiekunów z obowiązku opieki nad dzieckiem.
8. Nie należy zażywać kąpieli w czasie burzy, mgły czy porywistego wiatru.
9. Do wody należy wchodzić stopniowo zanurzając poszczególne części ciała. Pozwoli to uniknąć szoku termicznego, skurczu czy omdlenia. Nie zaleca się skoku do wody kiedy skóra jest nagrzana.
10. Nie zaleca się długotrwałego przebywania w wodzie, gdyż grozi to wychłodzeniem organizmu. Po wyjściu z wody należy się osuszyć i przebrać w suchą odzież.
11. Nie zaleca się stosowania kąpieli, gdy temperatura wody jest niższa niż 14 stopni Celsjusza.
12. Zaleca się pływanie w miejscach dobrze znanych. Nie należy pływać w miejscach, gdzie występują gęste wodorosty, wiry i prądy.
13. Zabrania się skoków do wody w miejscach, gdzie nie jest znana głębokość i ukształtowanie dna. Nie wolno też popychać innych osób do wody.
14. Nie należy wchodzić do wody po spożyciu alkoholu.
15. Nie zaleca się pływać na czczo lub bezpośrednio po posiłku.
16. Nie zaleca się wypływania na głęboką wodę z dmuchanymi materacami, kołami, pontonami, rękawkami.
17. Nie zaleca się pływania po zapadnięciu zmroku i w nocy.
18. Należy korzystać tylko ze sprawnego sprzętu pływającego.
19. Podczas przebywania nad wodą zaleca się używanie kremów z filtrami ochronnymi i nakrycia głowy.
20. Podczas przebywania nad wodą nie wolno śmiecić i zakłócać odpoczynku pozostałym wypoczywającym.
21. Należy używać kamizelek ratunkowych podczas pływania kajakiem, łódką czy rowerem wodnym.
22. Nie wolno przeszkadzać ratującym w trakcie udzielania pomocy osobom wyciągniętym z wody [1].

X. WYKAZ KONTAKTÓW POMOCNYCH W PRZYPADKU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA

Tabela 3.

Wykaz numerów alarmowych

Lp.	Numer telefonu	Nazwa
1	112	Numer alarmowy
2	997	Policja
3	998	Straż Pożarna
4	999	Pogotowie Ratunkowe
5	301 100 100	Numer ratunkowy WOPR

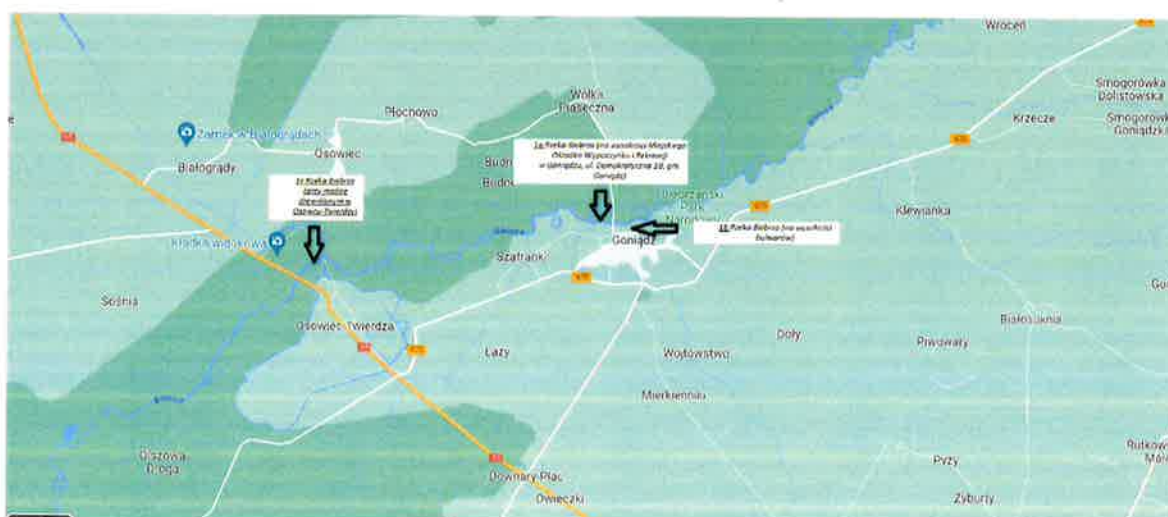
XI. PODSUMOWANIE

W obrębie Gminy Goniądz, znajduje się 6 rzek, a co za tym idzie, miejsc potencjalnie niebezpiecznych dla osób wykorzystujących obszary wodne. W niniejszym opracowaniu przeanalizowano tylko pewną część rodzajów zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszary wodne. Istotny wpływ na bezpieczeństwo ma także czynnik ludzki. Włączenie go do analizy zagrożeń generuje bardzo rozległą i skomplikowaną sieć zależności przyczynowo-skutkowych. Z tego względu sporządzenie zamkniętej listy zagrożeń jest trudne do wykonania.

W związku z istnieniem na terenie Gminy Goniądz miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli (tj.: miejsce na terenie Miejskiego Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji w Goniądz, ul. Demokratyczna 10), Burmistrz Goniądza zaleca korzystanie z ww. miejsca w celu kąpieli, pływania, uprawiania sportu czy rekreacji. Poniżej zamieszczono mapki z lokalizacją miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli - strzeżonego w sezonie kąpielowym.

Mapa 1

Identyfikacja miejsc zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących ciek, znajdujące się na terenie Gminy Goniądz – rzeka Biebrza.

Bibliografia

1. <https://www.gov.pl/web/kgpsp/bezpieczny-wypoczynek-nad-woda> [Data dostępu: 31.05.2023].
2. <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/utonięcia> [Data dostępu: 31.05.2023].
3. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drowning> [Data dostępu:31.05.2023].

